

Шосткинська міська рада

**Ковтунівський навчально-виховний комплекс:
загальноосвітня школа I – III ступенів – заклад дошкільної освіти
Шосткинської міської ради Сумської області**

СХВАЛЕНО

**Рішення педагогічної ради
Ковтунівського НВК:
ЗОШ I – III ст. – ЗДО
(протокол № 1 від
30 серпня 2023 року)**

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Директор Ковтунівського НВК:
ЗОШ I – III ст. – ЗДО
Лариса ЛІНОК
«30» серпня 2023 року**

**ОСВІТНЯ
ПРОГРАМА
на 2023/2024
навчальний рік**

Структура освітньої програми

1. Вступ
2. Освітня програма закладу освіти та її обґрунтування:
 - 2.1. Освітня програма дошкільного підрозділу
 - 2.2. Освітня програма початкової школи
 - 2.3. Освітня програма базової школи
 - 2.3.1. Освітня програма 5 - 6 класів(НУШ)
 - 2.3.2. Освітня програма 7-9 класів
 - 2.4. Освітня програма старшої школи
3. Очікування результатів навчання за освітніми галузями
4. Форми організації освітнього процесу
5. Система оцінювання навчальних досягнень
6. Якість проведення навчальних занять
7. Моніторинг досягнень здобувачів освіти (компетентностей)
8. Індивідуальне навчання

1. Вступ

Ковтунівський навчально – виховний комплекс: загальноосвітня школа I-III ступенів – заклад дошкільної освіти Шосткинської міської ради Сумської області: с. Ковтунове, вул. Суворова, будинок 4, Сумська область, Україна, 41122, тел. (05449) 33-4-98.

Директор закладу освіти: Линок Лариса Олександрівна

Засновником закладу освіти є Шосткинська міська територіальна громада Сумської області в особі Шосткинської міської ради Сумської області. Уповноважений орган Засновника - управління освіти Шосткинської міської ради

Скорочене найменування закладу освіти: Ковтунівський НВК: ЗОШ I-III ст. - ЗДО

За Статутом (затверджений рішенням II сесії VIII скликання Шосткинської міської ради від 05.02.2021 року) Ковтунівський НВК: ЗОШ I-III ст. – ЗДО є комунальним закладом освіти, що забезпечує реалізацію права громадян на здобуття дошкільної освіти, повної загальної середньої освіти.

У 2023/2024 навчальному році в Ковтунівському НВК : ЗОШ I – III ст. - ЗДО функціонуватимуть 11 класів, в яких будуть навчатися 111 учні. Ліцензійний обсяг закладу – 306 учнів.

Призначення закладу освіти полягає в наданні якісної повної загальної освіти дітям шкільного віку, забезпеченні їх всебічного розвитку, вихованні та самореалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, що прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.

Мета освітньої програми:

реалізація предметного і надпредметного змісту навчання, що забезпечує розвиток здібностей дитини, становлення її як повноцінної, соціально активної, конкурентоздатної особистості, яка володіє ключовими компетентностями (вільне володіння державною

мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей; культурна компетентність; підприємливість та фінансова грамотність);

- забезпечення діяльнійшої спрямованості навчання, яке передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практичну його спрямованість;
- реалізацію в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків;
- реалізацію наскрізних ліній, що є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів;
- зосередження педагогічного колективу на цілеспрямованості, системності і єдності діяльності в змісті освіти.

Нормативно – правове забезпечення:

З урахуванням поетапного переходу закладів освіти на здійснення діяльності за новим Державним стандартом Освітня програма Ковтунівського НВК: ЗОШ I-III ст. – ЗДО на 2023/2024 навчальний рік розроблена відповідно до:

- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
- Закону України від 19.06.2022 № 2315 – IX «Про внесення змін до деяких законів України у сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану»;
- Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого Постановою Кабінету міністрів України від 30.09.2020 № 898;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2019 р. № 1094 «Про внесення змін до Положення про сертифікацію педагогічних працівників»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 29 липня 2020 р. № 672 «Деякі питання професійного розвитку педагогічних працівників»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 28 липня 2023 р. № 782 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні»;
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 07 квітня 2023 р. № 301-р «Про схвалення Концепції безпеки закладів освіти»;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2016 № 38 «Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти»;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 16.04.2018 № 367 «Порядок зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 № 1115 «Деякі питання організації дистанційного навчання»;
- наказу Міністерства охорони здоров'я від 25.09.2020 № 2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти»;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795 «Про надання грифу

- «рекомендовано Міністерством освіти і науки України» модельним навчальним програмам для закладів загальної середньої освіти»;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні»;
 - наказу Міністерства освіти і науки України від 01.04.2022 № 289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти»;
 - наказу Міністерства освіти і науки України від 24.02.2023 № 201 «Про затвердження Змін до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти»;
 - наказу Міністерства освіти і науки України від 15.05.2023 № 563 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»;
 - листа Міністерства освіти і науки України від 14.08.2023 № 1/12038-23 «Про переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2023-2024 навчальному році»;
 - листа Міністерства освіти і науки України від 16.08.2023 № 1/12186 «Про організацію 2023-2024 навчального року в закладах загальної середньої освіти»;
 - Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 9 року № 988-р);
 - Постанови КМУ від 21 лютого 2018 р. № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» зі змінами, внесеними відповідно до постанови КМУ від 24 липня 2019 року № 688, № 898 від 30.09.2020;
 - наказу Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 № 144, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 14 березня 2013 р. № 410/22942 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів»;
 - Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «», затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 р. № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;
 - Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня».

З урахуванням поетапного переходу закладів освіти на здійснення діяльності за новим Державним стандартом у 2023-2024 навчальному році освітня програма закладу розроблялася на основі:

– для 1-2 класів – Державний стандарт початкової освіти (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688); Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22).

– для 3-4 класів – Державний стандарт початкової освіти (затверджений

постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688); Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22);

– для 5 - 6 класів – Державний стандарт базової середньої освіти (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898); типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (наказ МОН від 19.02.2021 № 235);

– для 7 – 9 класів – Державний стандарту базової середньої освіти (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898); типова освітніх програм закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ МОН від 20.04.2018 № 405);

– для 10 – 11 класів – Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392); типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня (наказ МОН від 20.04.2018 № 408).

Головними завданнями закладу освіти є:

- забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту;
- виховання громадянина України;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- розвиток особистості учня, його здібностей і обдаровань, наукового світогляду;
- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;
- генерація нових знань та розвиток відчуття соціальної справедливості;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство. Заклад освіти несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:
 - безпечні умови освітньої діяльності;
 - дотримання державних стандартів освіти;
 - дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності, у тому числі зобов'язань за міжнародними угодами;
 - дотримання фінансової дисципліни.

Заклад забезпечує умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами, які можуть самостійно пересуватись. Доступ до приміщення закладу для осіб з особливими освітніми потребами можливий тільки на I поверх.

Заклад здійснює освітній процес українською мовою за денною формою навчання в одну зміну, тривалість навчального тижня в закладі – 5 днів. Структура закладу освіти

відповідає нормативним документам і складається з двох підрозділів - дошкільного та шкільного, які функціонують як одна юридична особа.

У відповідності до чинного законодавства заклад освіти здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм трьох ступенів освіти:

- I ступінь - початкова загальна освіта;
- II ступінь - базова середня освіта;
- III ступінь - повна загальна середня освіта.

Призначення кожного ступеня навчання визначається Типовим положенням про загальноосвітній навчальний заклад та окреслено у відповідних освітніх програмах. Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення закладу є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм, надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності.

Освітні програми, реалізовані в закладі, спрямовані на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей населення регіону, України та інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.

У закладі освіти створені та функціонують предметні методичні об'єднання, психологічна служба.

Ефективному управлінню якості освітньої діяльності в закладі сприяють система ІСУО та програма КУРС Школа.

Наш заклад надає рівні можливості для всіх; заклад, який дає можливості для розвитку кожної дитини та розвиває її так, щоб вона була успішною в житті; заклад компетентнісного розвитку і самовдосконалення з ідеалом вільної, життєлюбної, талановитої особистості. Тобто щоб дитина, навчаючись, змогла набути всі життєві компетенції в тому обсязі, в якому вони їй потрібні для її успішного становлення. Сучасний підхід до стратегії розвитку освіти наголошує, що якість освіти є найефективнішим засобом для задоволення освітніх потреб суспільства, сім'ї, дитини. Якість оцінюється моральними та ринковими категоріями, це не тільки якість кінцевих результатів, але й всіх процесів, які впливають на кінцевий результат. Тому управління закладом зосереджене на управлінні якістю освіти. А це означає співвіднесення результатів роботи закладу з метою, яку колектив поставив перед собою. Заклад працює на засадах педагогіки партнерства та впровадження ІКТ в освітній процес. Основні принципи цього підходу:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;

- розподілене лідерство(про активність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Заклад освіти допомагає батькам здобувати спеціальні знання про стадії розвитку дитини, ефективні способи виховання в дитині сильних сторін характеру і чеснот залежно від її індивідуальних особливостей.

Під час дії воєнного стану зупиняється дія положень частини третьої статті 10, що освітній процес організовується в межах навчального року, що розпочинається 1 вересня, триває 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 1 липня наступного року. Освітній процес у поточному році організовується відповідно до Постанови КМУ від 28.07.2023 № 782 та триває з 1 вересня 2023 року по 28 червня 2024 року. Структура і тривалість навчального року, навчального тижня, навчального дня, занять, відпочинку між ними, форми організації освітнього процесу визначається з урахуванням навчального часу на проведення державної підсумкової атестації, інших форм організації освітнього процесу, визначених освітньою програмою, відповідно до обсягу навчального навантаження, встановленого відповідним навчальним планом, та з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей.

Проведення навчальних екскурсій у 1-4 класах, навчальних екскурсій та практики у 5-8 і 10 класах буде здійснено впродовж навчального року очно або дистанційно з використанням дослідницько-пошукових технологій.

Структура навчального року:

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

- ✓ I семестр – 01.09.2023 – 29.12.2023
- ✓ II семестр – 15.01.2023 – 31.05.2024

Канікули:

- осінні 28 жовтня - 05 листопада 2023 року;
- зимові 30 грудня 2023 - 14 січня 2024 року;
- весняні 23 березня – 31 березня 2024 року.

У 2023-2024 навчальному році в 1-11 класах школи передбачено п'ятиденний робочий тиждень. Режим роботи визначено на основі нормативно-правових актів і відповідно до законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (Наказ МОЗ України від 25.09.2020 №2205, Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394)

Тривалість навчальних занять при очному навчанні в закладі: 35 хвилин у 1 класах, 40 хвилин у 2-4 класах та 45 хвилин в середній та старшій школі.

Початок занять о 08.30 год.

Перерви між уроками 10, 20 хвилин, що передбачено Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти

1 клас

Уроки	Початок	Кінець	Перерва
1	8.30	9.05	20 хв.
2	9.25	10.00	20 хв.
3	10.20	10.55	20 хв.

Обід			
4	11.15	11.50	20 хв.
5	12.10	12.45	

2 – 4 класи

Уроки	Початок	Кінець	Перерва
1	8.30	9.10	15 хв.
2	9.25	10.05	20 хв.
3	10.25	11.05	20 хв.
Обід			
4	11.25	12.05	20 хв.
5	12.25	13.05	10 хв.
6	13.15	13.55	

5- 11 класи

Уроки	Початок	Кінець	Перерва
1	8.00	8.45	10 хв.
2	8.55	9.40	20 хв.
3	10.00	10.45	20 хв.
4	11.05	11.50	20 хв.
Обід			
5	12.10	12.55	10 хв.
6	13.05	13.50	10 хв.
7	14.00	14.45	10 хв.
8	14.55	15.40	-

Тривалість навчальних занять при змішаному навчанні в закладі: 30 хвилин у 1 - 11 класах.

Початок занять о 09.00 год.

Перерви між уроками 10, 15 хвилин, що передбачено Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти

Уроки	Початок	Кінець	Перерва
1	09.00	09.30	10 хв.
2	09.40	10.10	10 хв.
3	10.20	10.50	15 хв.
Обід			
4	11.05	11.35	10 хв.
5	11.45	12.15	10 хв.
6	12.25	13.00	10 хв.
7	13.10	13.40	

Тривалість уроків у закладі при дистанційній формі навчання:

- для учнів 1 класу – не більше 10 хвилин;
- для учнів 2-4 класів – не більше 15 хвилин;
- для учнів 5-7 класів – не більше 20 хвилин;
- для учнів 8-9 класів – 20-25 хвилин;

- для учнів 10-11 (12) класів на 1-й годині занять – до 30 хвилин, на 2-й годині занять – 20 хвилин; 19 при здвоєних навчальних заняттях для учнів 10-11 (12) класів – не більше 25-30 хвилин на першому навчальному занятті та не більше 15-20 хвилин на другому навчальному занятті.

Тривалість навчальних занять, визначена Законом “Про повну загальну середню освіту”, зберігається: 35 хвилин для 1 класу, 40 хвилин для 2-4 класів, 45 хвилин для 5-12 класів. Обмежується лише час безперервної роботи з комп’ютером для уникнення ризиків для здоров’я. Час безперервної роботи з комп’ютером для учнів середньої ланки становить максимум 20 хвилин, старшої ланки – до 25 хвилин. Цей час вчитель може використовувати для синхронної взаємодії (онлайн) – для пояснення або загального огляду матеріалу навчального заняття, практичного закріплення вивченого, застосування інтерактивних прийомів навчання, перевірки результатів навчання тощо. Решту часу навчального заняття – 15 -20 хвилин – вчитель організовує роботу в асинхронному режимі, тобто офлайн, без комп’ютера. Учні можуть виконувати вправи у робочому зошиті, працювати з текстом і завданнями у підручнику, виконувати творчі завдання тощо. Також наприкінці заняття вчитель може повернутися до режиму відеоконференції (для обговорення виконаних завдань, рефлексії, роботи з електронною освітньою платформою тощо).

Відповідно до частини третьої статті 571 Закону України «Про освіту», Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, Указу Президента України від 27.07.2023 року № 3275-ІХ «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 08 вересня 2020 року № 1115, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224, згідно з рішенням засідання педагогічної ради від 30.08.2023 (протокол № 1) освітній процес у закладі з 01 вересня 2023 року організовується за дистанційною формою навчання до часу, коли буде рішення засідання комісії Сумської обласної військової адміністрації про визначення форми навчання. У разі проведення дистанційної форми навчання освітній процес здійснюватиметься на освітній платформі Google Meet. Організацію дистанційного навчання здійснюватиметься в синхронному та асинхронному режимах у відношенні: синхронних уроків 75%, асинхронних – 25%. Навчальні заняття в онлайн режимі будуть проводитися за загальним розкладом. Під час проведення онлайн занять враховано вимоги до організації роботи з технічними засобами навчання: для учнів 1-2-х класів – 15 хв., для 3-4-х класів – 20 хв., для 5-6-х класів – 25 хв., для 7 – 9-х класів – 25 хв., для 10 – 11 класів – 30 хв.

Харчування учнів не здійснюватиметься у зв’язку з повномасштабним вторгненням росії на територію України.

Підвіз учнів здійснюється за графіком:

Розклад руху шкільного автобуса БАЗ-АО 79, ВМ 4285 СМ на 2023/2024 навчальний рік (водій – Ковтун Олександр Федорович):

Підвіз до закладу освіти:

1 рейс

- 07 год.35 хв. – від’їзд від закладу освіти с. Ковтунове
- 07 год.45 хв. – прибуття до «Сільгоспхімії»

- 07 год.50 хв. – від'їзд від «Сільгоспхімії»
- 08 год.00 хв. – прибуття до закладу освіти с. Ковтунове
2 рейс
- 08 год.00 хв. – від'їзд від закладу освіти с. Ковтунове
- 08 год.15 хв. – прибуття до «Сільгоспхімії»
- 08 год.15 хв. – від'їзд від «Сільгоспхімії»
- 08 год.25 хв. – прибуття до закладу освіти с. Ковтунове
3 рейс
- 08 год.25 хв. – від'їзд від закладу освіти с. Ковтунове
- 08 год.35 хв. – прибуття до «Сільгоспхімії»
- 08 год.40 хв. – від'їзд від «Сільгоспхімії»
- 08 год.50 хв. – прибуття до закладу освіти с. Ковтунове

Відвіз із закладу освіти:

- 4 рейс
- 12 год.25 хв. – від'їзд від закладу освіти с. Ковтунове
- 12 год.35 хв. – прибуття до «Сільгоспхімії»
- 12 год.40 хв. – від'їзд від «Сільгоспхімії»
- 12 год.50 хв. – прибуття до закладу освіти с. Ковтунове
5 рейс
- 13 год.00 хв. – від'їзд від закладу освіти с. Ковтунове
- 13 год.10 хв. – прибуття до «Сільгоспхімії»
- 13 год.15 хв. – від'їзд від «Сільгоспхімії»
- 13 год.25 хв. – прибуття до закладу освіти с. Ковтунове
6 рейс
- 13 год.30 хв. – від'їзд від закладу освіти с. Ковтунове
- 13 год.40 хв. – прибуття до «Сільгоспхімії»
- 13 год.45 хв. – від'їзд від «Сільгоспхімії»
- 13 год.55 хв. – прибуття до закладу освіти с. Ковтунове

Розклад руху шкільного автобуса ГАЗ-32213, ВМ 4287 СМ на 2023/2024 навчальний рік
(водій – Коняєв Леонід Миколайович):

Підвіз до закладу освіти:

- 1 рейс (с. Чорні Лози)
- 07 год.30 хв. – від'їзд від закладу освіти с. Ковтунове
- 07 год.40 хв. – прибуття до с. Чорні Лози
- 07 год. 45 хв. – від'їзд від с. Чорні Лози
- 07 год. 55 хв. – прибуття до закладу освіти с. Ковтунове
2 рейс (с. Богданка)
- 08 год.00 хв. – від'їзд від закладу освіти с. Ковтунове
- 08 год.10 хв. – прибуття до с. Богданка
- 08 год.15 хв. – від'їзд від с. Богданка
- 08 год.25 хв. – прибуття до закладу освіти с. Ковтунове
3 рейс (с. Богданка)
- 08 год.25 хв. – від'їзд від закладу освіти с. Ковтунове
- 08 год.35 хв. – прибуття до с. Богданка
- 08 год.40 хв. – від'їзд від с. Богданка

- 08 год.50 хв. – прибуття до закладу освіти с. Ковтунове

Відвіз із закладу освіти:

4 рейс (с. Богданка)

- 12 год.25 хв. – від'їзд від закладу освіти с. Ковтунове
- 12 год.35 хв. – прибуття до с. Богданка
- 12 год.40 хв. – від'їзд від с. Богданка
- 12 год. 50 хв. – прибуття до закладу освіти с. Ковтунове

5 рейс (с. Богданка)

- 13 год.00 хв. – від'їзд від закладу освіти с. Ковтунове
- 13 год.10 хв. – прибуття до с. Богданка
- 13 год.15 хв. – від'їзд від с. Богданка
- 13 год.25 хв. – прибуття до закладу освіти с. Ковтунове

6 рейс (с. Чорні Лози)

- 13 год.30 хв. – від'їзд від закладу освіти с. Ковтунове
- 13 год.40 хв. – прибуття до с. Чорні Лози
- 13 год.45 хв. – від'їзд від с. Чорні Лози
- 13 год.55 хв. – прибуття до закладу освіти с. Ковтунове

Режим дня в закладі підпорядкований створенню оптимальних умов для здійснення успішної освітньої діяльності. Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності здобувачів освіти протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності і раціонального розподілу навчального навантаження.

Закінчується навчальний рік проведенням державної підсумкової атестації випускників початкової та базової школи і НМТ у старшій школі.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій. Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі. Початкова освіта здобувається з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Базова середня освіта здобувається після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

2. Освітня програма закладу та її обґрунтування

2.1. Освітня програма дошкільного підрозділу

Діяльність закладів дошкільної освіти України у 2023/2024 навчальному році продовжується в умовах воєнного стану. Основними нормативними документами, які визначають особливості організації освітнього процесу, життєдіяльності здобувачів дошкільної освіти та професійної діяльності педагогів є:

- Закон України «Про освіту»;
- Закон України «Про дошкільну освіту»;
- Закон України «Про охорону дитинства»;
- Положення про ЗДО;
- Санітарний регламент ЗДО.

Пріоритетні напрями діяльності ЗДО в 2023/2024 навчальному році:

1. Організація та підтримка безпечного освітнього простору.
2. Організації освітнього процесу у різних форматах і подолання освітніх втрат.
3. Педагогічна взаємодія з дітьми, зокрема з дітьми з особливими освітніми потребами.
4. Партнерство у співпраці з батьками або законними представниками дітей.
5. Організаційно-методична підтримка керівників і педагогів ЗДО.
6. Організація в нових умовах атестації педагогічних працівників.
7. Організація харчування в ЗДО.

Організація освітнього процесу здійснюється відповідно до законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства», Положення про ЗДО, Санітарного регламенту ЗДО. Питання організаційних аспектів діяльності ЗДО в умовах воєнного стану регулюються Законом України N 2136-IX від 15.03.2022 «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану», а також зазначені в листах Міністерства освіти і науки України (далі – МОН) від 02.04.2022 N1/3845- 22 «Про рекомендації для працівників ЗДО на період дії воєнного стану в Україні», від 17.03.2022 N 1/3475-22 «Про зарахування до ЗДО дітей із числа внутрішньо переміщених осіб», від 22.06.2022 N 1/6887-22 «Щодо збереження мережі закладів дошкільної освіти та захисту прав їх працівників», відповідно до Базового компонента дошкільної освіти (2021) (далі – Стандарт) та враховувати під час взаємодії з дітьми «Методичні рекомендації до оновленого Базового компонента дошкільної освіти».

Мета освітньої програми – організація освітнього процесу шляхом впровадження компетентісного, особистісно орієнтованого, діяльнісного та інклюзивного підходів, забезпечення змістовних напрямів організації життєдіяльності в межах вікової компетентності дітей від народження до 6(7) років із поступовим ускладненням змістовної наповнюваності на кожному віковому етапі; здійснення інтегрованого навчання, що реалізує право кожної дитини на якісну і доступну освіту і забезпечує рівні стартові можливості для повноцінного фізичного і психічного розвитку дітей, як основи їх успішного навчання в школі в умовах інтеграції зусиль сім'ї і закладу дошкільної освіти; досягнення здобувачами освіти результатів навчання (набуття компетенцій), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти.

Завдання освітньої програми - створення розвивального життєвого простору, найсприятливішого для гармонійного і різнобічного розвитку, системного виховання і навчання дітей в ранній та дошкільний період

- виховання мовної особистості, яка доречно, вільно і творчо використовує рідну мову та володіє усіма видами мовленнєвої діяльності й культурою мовлення;
- формування у дошкільників базових якостей для опанування звичками сталого розвитку;
 - розвиток патріотичних та моральних почуттів, ціннісних якостей, навичок поведінки і переконань у свідомості дітей дошкільного віку в системі національно-патріотичного виховання;
 - забезпечення наступності між закладом дошкільної освіти та початковою школою для гармонійного входження дошкільників в шкільне життя;
 - осучаснення та гуманізація педагогічного процесу на основі особистісно-орієнтованої моделі виховання і навчання, впровадження нових форм діяльності закладу дошкільної освіти в умовах модернізації дошкільної освіти;
 - впровадження передових педагогічних ідей, новітніх освітніх технологій, ІКТ-технологій, онлайн – технологій, що сприяють ефективному розвитку пізнавальних здібностей дошкільників в різних видах дитячої діяльності;
 - формування основних компетентностей дошкільників за освітніми лініями «Особистість дитини», «Дитина в соціумі», «Дитина в природному доквіллі», «Дитина в світі культури», «Діяльність дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Мовлення дитини»;
 - охорона життя і здоров'я дітей, оновлення та удосконалення форм, змісту, методів фізкультурно-оздоровчої роботи і шляхів формування у дошкільників ціннісного ставлення до власного здоров'я;
- оновлення стратегії і тактики взаємодії педагогів з батьками.

Структура програми - визначення освітніх ліній відповідно до Базового компонента дошкільної освіти, визначення загального обсягу навантаження на молодший і старший дошкільний вік.

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення вихованцями обов'язкових результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти.

Програма визначає основоположні, принципово важливі для розуміння напрямів оновлення змісту та гуманізації цілей дошкільної освіти положення. Вони — дороговказ у пошуку підходів до організації ефективного, відповідного вимогам сучасності життєвого простору дитини. Основні положення Програми є орієнтиром для самостійних, виважених, доцільних у кожному конкретному випадку дій педагога, а неприписом покрокових дій.

Зміст освітньої програми передбачає гармонійний та різнобічний розвиток особистості, створення в умовах закладу дошкільної освіти розвивального життєвого простору, сприятливого для:

- закладання основ компетентності дитини — формування цілісної картини світу як життєвого орієнтира, розширення та поглиблення досвіду, завдяки якому дитина розв'язує проблеми, виявляє гнучкість, діє адекватно та ефективно, приймає свідомі рішення, задовольняє свої соціальні та індивідуальні потреби, проявляє базові якості особистості, досягає успіху в різних видах діяльності;
- формування готовності дитини до реалій сьогодення та майбутнього шкільного життя;

- забезпечення балансу фондів «можу» і «хочу» — спрямування зусиль на узгодженість життєво необхідних знань, умінь, здібностей дитини з її особистими потребами, інтересами, бажаннями, прагненнями, планами;
- розвитку зачатків активної за формою та моральної за змістом життєвої позиції як системи ціннісних ставлень до природи, культури, людей, власного Я;
- плекання креативності, творчих здібностей, уміння варіювати, діяти в уявному плані, уникати шаблонів, самостійно висувати елементарні гіпотези, генерувати оригінальні ідеї, неординарно розв'язувати проблеми, проявляти самотність та раціоналізаторство.

Загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання (набуття компетентностей)

Освітній процес в дошкільному підрозділі будується на відповідному програмно-методичному забезпеченні та представляє єдиний комплекс освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти, чинними освітніми програмами, рекомендованими Міністерством освіти і науки України.

Освітній процес у закладі здійснюється за програмою «Я у світі».

З метою реалізації Базового компонента дошкільної освіти, вищезазначеної освітньої програми та відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2015 року № 446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності» у 2023/2024 навчальному році в закладі дошкільної освіти загальний обсяг тижневого навантаження за віковими групами становитиме:

Навчальне навантаження у дошкільному підрозділі на 2023/2024 навчальний рік

Вид заняття	Орієнтовна кількість занять на тиждень	
	третій рік життя	шостий рік життя (індивідуальна робота)
<i>Художньо-естетичний розвиток</i>		
Музична діяльність	2	2
Образотворча діяльність	1	1 мал. 1 ліпл./0,5 апл.
Конструювання	1	0,5
<i>Фізичний розвиток</i>		
Фізкультура	2	2
<i>Пізнавальний розвиток</i>		
Сенсорний розвиток/Логіко-математичний розвиток	1	1
Ознайомлення з довкіллям/ Ознайомлення із природним довкіллям	1	1
Ознайомлення із соціумом та власним Я	-	1
<i>Мовленнєвий розвиток</i>		
Розвиток мовлення	1	1
Художня література	1	1

Підготовка до навчання грамоти	-	1
Усього	10	12

У дошкільному підрозділі встановлено 5-денний навчальний тиждень. Група дошкільного підрозділу працює з 08.00 до 17.00

У своєму складі дошкільний підрозділ має 1 різновікову групу для дітей 3-го – 6-го року життя.

Дошкільний підрозділ забезпечує належний рівень дошкільної освіти дітей віком 2 до 5-6 років (різновікова група) у кількості 12 чоловік. Організація освітнього процесу здійснюється відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти в Україні (нова редакція) та чинних програм розвитку дітей раннього та дошкільного віку.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр – 01.09.2023 – 29.12.2023

II семестр – 15.01.2023 – 31.05.2024

Канікули:

- осінні 28 жовтня – 05 листопада 2023 року;
- зимові 30 грудня 2023 - 14 січня 2024 року;
- весняні 23 березня – 31 березня 2024 року.

У період канікул з дітьми проводиться фізкультурно-оздоровча і художньо-продуктивна діяльність.

Щоденна кількість і послідовність занять для дітей визначається розкладом занять (організована навчально-пізнавальна діяльність) за віковими підгрупами.

Вікова група	Тривалість	Інтервали між заняттями
Тривалість занять		
Група раннього віку (3-тій рік життя)	До 15 хвилин	15 хвилин
Тривалість фізкультурних занять		
Старша група	25-30 хвилин	10 хвилин

Зміст освітнього процесу в дошкільному підрозділі спрямований на формування та розвиток компетентностей вихованців відповідно до освітніх ліній Базового компонента:

Освітня лінія	Зміст освітнього процесу
Особистість дитини	<p>Передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - формування позитивного образу «Я», створення бази особистісної культури дитини, її активної життєдіяльності; - виховання в дитини позитивного ставлення до своєї зовнішності, формування основних фізичних якостей, рухових умінь, культурно-гігієнічних, оздоровчих навичок та навичок безпечної життєдіяльності. На кінець дошкільного періоду життя в дитини мають бути сформовані базові обміну думками, оцінювання себе й інших, заохочує до імпровізації, висловлювання власних оцінно-етичних суджень. Передбачає розвиток

	уміння ставитись до учбової діяльності як до серйозної та обов'язкової; усвідомлення її соціальної значущості. Охоче долучатися до виконання трудового доручення та завдання. Здатність покласти на себе відповідальність за певну ділянку роботи.
Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	Передбачає: сформованість доступних для дитини дошкільного віку уявлень, еталонів, що відображають ознаки, властивості та відношення предметів і об'єктів довколишнього світу. Показником сформованості цих уявлень є здатність дитини застосовувати отримані знання у практичній діяльності (ігрова, трудова, сенсорно-пізнавальна, математична тощо), відповідально ставитися до виконання завдань, виявлення старанності у процесі пізнавальної діяльності та елементарну турботу про довкілля; висувати ідеї та гіпотези під час розв'язання проблемних задач.

Реалізуючи вищезазначений зміст освітнього процесу, вихователі забезпечують досягнення очікуваних результатів навчання, визначених у освітній програмі «Я у світі».

Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх ліній, логічна послідовність їх реалізації

Відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти в дошкільному підрозділі визначено зміст і структуру освітнього процесу за інваріантною складовою.

Інваріантна складова змісту дошкільної освіти сформована на державному рівні і є обов'язковою. Інваріантну частину змісту освіти систематизовано відповідно до Базового компонента дошкільної освіти за освітніми лініями:

- «Особистість дитини»;
- «Дитина в соціумі»;
- «Дитина у природному довкіллі»;
- «Дитина у світі культури»;
- «Діяльність дитини»;
- «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»;
- «Мовлення дитини».

У закладі забезпечується неперервність змісту освітніх ліній, а також наступність дошкільної та початкової ланок. Виключення з інваріантної частини будь-якої з освітніх ліній порушує цілісність розвитку дитини на рівні дошкільної освіти і наступність її в початковій школі.

Організація життєдіяльності дітей з урахуванням освітніх ліній, що включені до інваріантної дає змогу забезпечити належний рівень соціально - особистісного розвитку дітей дошкільного віку в структурі неперервної освіти.

Дотримання змісту, взаємозв'язку та логічної послідовності реалізації освітніх ліній Базового компоненту забезпечується та відображається у плануванні педагогів закладу.

Форми організації освітнього процесу

Відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту» освітня програма в

дошкільному підрозділі визначає мету, завдання освітнього процесу на навчальний рік, а також форми його організації.

З метою досягнення очікуваних результатів навчання (набуття компетентностей) педагогами закладу будуть реалізовуватися різні форми освітнього процесу.

За формами організації проводяться такі типи занять:

- фронтальні, колективні (з усіма дітьми групи);
- індивідуально-групові (4-6 дошкільнят).

У залежності від основних завдань освітньої програми «Я у світі» та відповідно до змістовних ліній Базового компоненту дошкільної освіти, у всіх вікових підгрупах організовуються такі види занять:

- заняття із засвоєння дітьми нових знань;
- заняття із закріплення і систематизації досвіду дітей;
- контрольні заняття;
- комплексні.

З метою забезпечення наступності з початковою ланкою освіти поширеним типом занять у поточному навчальному році у всіх вікових підгрупах будуть інтегровані заняття у рамках тематичної організації освітнього процесу. Види інтегрованих занять:

- соціально-природознавчої тематики;
- з пріоритетом інтелектуально-мовленнєвих завдань;
- з пріоритетом логіко-математичних завдань;
- заняття художнього циклу.

Тип заняття обирає та уточнює вихователь самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених в освітніх програмах.

Рівномірно розподіляються види активності за основними видами діяльності протягом I половини дня в залежності від бажань та інтересу дітей. Крім спеціально організованої освітньої діяльності передбачається самостійна діяльність дітей:

- ігри (дидактичні, сюжетно-рольові, рухливі театралізовані та ін.);
- спостереження;
- пошуково-дослідницька діяльність;
- самостійна художня діяльність тощо. Фізичне виховання дітей передбачає проведення:
- ранкової гімнастики;
- занять фізичною культурою;
- рухливих ігор та ігор спортивного характеру;
- фізкультурних хвилинок під час занять;
- фізкультурних пауз між заняттями.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти

Освітній процес у дошкільному підрозділі забезпечуватимуть 3 педагогічних працівників. З них: 1 музичний керівник, 2 вихователя груп дошкільного відділення.

Усі педагогічні працівники мають відповідну педагогічну освіту, вчасно проходять курси підвищення кваліфікації, атестуються відповідно до перспективного плану атестації педагогічних працівників.

Кількісні та якісні показники кадрового забезпечення освітньої діяльності педагогічних працівників дошкільного підрозділу:

Спеціаліст першої категорії –2

Молодший спеціаліст - 1

Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності передбачає наявність:

- Чинної освітньої програми та освітнього плану на 2023/2024 н.р., за якими здійснюватиметься освітня діяльність;
- Методичних посібників та навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України;
- Методичних посібників для вихователів, фахових періодичних видань;
- Демонстраційних, роздаткових матеріалів.

Якість проведення освітньої діяльності відстежується відповідно до перспективного плану контролю у комплексі.

Відповідно до вимог Базового компоненту дошкільної освіти за освітніми лініями проводяться моніторингові дослідження досягнень дітей дошкільного віку: вересень, травень.

Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежити стан реалізації вимог Базового компоненту та вчасно проводити корекційну роботу з дітьми дошкільного віку. Завдання системи внутрішнього забезпечення якості дошкільної освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням планів освітньої роботи та освітньої програми, якістю досягнень дітей дошкільного віку, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

2.2. Освітня програма початкової освіти

Освітня програма початкової освіти окреслює підходи до організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти. Початкова освіта здобувається з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Програма визначає загальний обсяг навчального навантаження на тиждень, забезпечує взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором, їх інтеграцію та логічну послідовність вивчення які будуть подані в рамках навчальних планів:

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості.

Початкова освіта має такі цикли, як 1—2 і 3—4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреби дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними

мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Основою формування ключових компетентностей є досвід здобувачів освіти, їх потреби, які мотивують до навчання, знання та вміння, які формуються в різному освітньому середовищі (школі, родині), різноманітних соціальних ситуаціях і зумовлюють формування ставлення до них. Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння, як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами. Компетентності здобувачів освіти визначено за такими освітніми галузями, які забезпечують формування всіх ключових компетентностей.

Освітню програму для 1-4 класів закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», у відповідності до Державного стандарту початкової освіти (постанова КМУ від 21.02.2018 № 87) та Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти (1- 4 класи), розробленої під керівництвом О.Я. Савченко та затвердженою наказами МОН України від 08.10.2019 року № 1272, № 1273. У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів всіх ключових компетентностей. Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- **мовно-літературна** - включає українську мову та літературу, іноземну мову (англійська);
- **математична** - спрямована на формування математичної та інших ключових компетентностей;
- **природнича** - має на меті формування компетентностей в галузі природничих наук, основи наукового світогляду, становлення відповідальної природоохоронної поведінки у навколишньому світі;
- **технологічна** - формування компетентностей в галузі техніки і технологій, здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій; інформативна - формування інформаційно-комунікаційної компетентності, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв для розвитку, самовираження, здобуття навичок безпечної діяльності в інформаційному суспільстві;

- соціальна і здоров'язбережувальна - формування соціальної компетентності, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших;
- громадянська та історична - формування громадянської та інших компетентностей, готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів;
- мистецька - формування цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження, поваги до національної та світової мистецької спадщини; фізкультурна - формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у початковій школі підлягають оцінюванню відповідно до наказу МОН від 13.07.2021 № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»

Нормативно-правове забезпечення:

- Державний стандарт початкової освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 року № 87;
- Державний стандарт початкової загальної освіти, затверджений Постановою кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 р. № 462;
- Типова освітня програма розроблена під керівництвом Савченко. 1-2 клас, затверджена наказом Міністерством освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1272;
- Типова освітня програма розроблена під керівництвом Савченко. 3-4 клас, затверджена наказом Міністерством освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1273;

Навчальний план I ступеня з українською мовою навчання Типовий навчальний план для 1 – 2 класів початкової школи

(За Типовим навчальним планом початкової школи, затвердженим наказом Міністерства освіти України від 08 жовтня 2019 року № 1272)

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
		1 клас	2 клас

Інваріантний складник			
Мовно-літературна	Українська мова і читання	7	7
Іншомовна	Іноземна мова	2	3
Математична	Математика	4	4
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Я досліджую світ	3	3
Технологічна	Дизайн і технології	1	1
Інформатична	Інформатика	-	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізкультурна*	Фізична культура	3	3
	Усього:	19 + 3	21 + 3
	Усього:	22	24
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		23	25

Типовий навчальний план для 3 – 4 класів початкової школи
(За Типовим навчальним планом початкової школи, затвердженим наказом Міністерства освіти України від 08 жовтня 2019 року № 1273)

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
		3 клас	4 клас
Інваріантний складник			
Мовно-літературна	Українська мова і читання	7	7
Іншомовна	Іноземна мова	3	3
Математична	Математика	5	5
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Я досліджую світ	3	3
Технологічна	Дизайн і технології	1	1
Інформатична	Інформатика	1	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізкультурна*	Фізична культура	3	3

Усього:		22+3	22+3
	Усього:	25	25
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		26	26

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру кожного рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети та охоплює інваріантну та варіативну складову.

Інваріантна складова забезпечує реалізацію змісту освіти на рівні стандарту і враховує додатковий час на окремі предмети, що надає можливість доповнити державний стандарт з метою надання більш якісної освіти та сформована згідно з розробленими МОН України методичними рекомендаціями з питань викладання окремих предметів.

Кадрове забезпечення освітньої діяльності I ступеня.

Кваліфікаційний рівень педагогічних працівників, які викладають у початковій школі:

Всього педагогів	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії»	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст першої категорії»	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст другої категорії»	Кваліфікаційна категорія «спеціаліст»	Молодший спеціаліст / бакалавр	Педагогічне звання «старший учитель»	Педагогічне звання «учитель-методист»
4	4	-	-	-	-	2	-

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати педагог у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів, окреслених Типовими освітніми програмами.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- ✓ оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- ✓ контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- ✓ моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- ✓ створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

2.2.1. Освітня програма базової середньої освіти 5 - 6 класах (НУШ)

Організація освітньої діяльності в 5-6 класах у 2023/2024 навчальному році здійснюватиметься відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р), Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898, Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році (лист Міністерства освіти і наук України 1/13749-23 від 12.09.23 року). Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом вимог до обов'язкових результатів навчання учнів є освітня програма закладу.

Модельні навчальні програми запроваджено в освітній у 2023/2024 навчальному році, у змісті яких реалізуються концептуальні засади нового Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898:

Курси освітньої галузі	Модельна програма
-------------------------------	--------------------------

мовно - літературна	<p>Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Голуб Н.Б., Горошкіна О.М.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)</p> <p>Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Яценко Т.О., Качак Т.Б., Кизилова В.В., Пахаренко В.І., Дячок С.О., Овдійчук Л.М., Слижук О.А., Макаренко В.М., Тригуб І.А.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)</p> <p>Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко- Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудницька Н.П., Туряниця В. Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07. 2021 № 795)</p>
мистецька	<p>Модельна програма. Мистецтво 5-6 клас (інтегрований курс) для закладів середньої освіти. Автори Масол Л. М., Просіна О. В. «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)</p>
соціальна і здоров'язбережувальна	<p>Модельна навчальна програма «Етика. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ашортія Є.Д., Бакка Т.В., Желіба О.В., Козіна Л.Є., Мелещенко Т.В., Щупак І.Я.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)</p> <p>Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори: Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)</p>
природничка	<p>Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 клас (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Коршевнік Т.В.) «Рекомендовано міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795)</p> <p>Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р., Гільберг Т. Г., Даценко Л. М.). Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795).</p>
громадянська та історична	<p>Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)</p> <p>Модельна навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 6 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори Піскарьова І.О., Бурлака О.В., Майорський В.В., Мелещенко Т.В., Щупак І.Я.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07. 2021 № 795)</p>
інформатична	<p>Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ</p>

	Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)
технологічна	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)
фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Педан О.С., Коломоєць Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ Міністерства освіти і науки України від 17.08.2022 року № 752
математична	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О.С.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)
мовно – літературна (іноземна мова)	Модельна навчальна програма «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795)

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Завдання освітніх ліній у 5 - 6 класах реалізуються на основі тематичного планування за принципом методичного конструктора та інтегрованого підходу до змісту та організації освітньої діяльності. Побудова освітнього процесу на засадах інтегрованого підходу забезпечує єдність та взаємопов'язаність усіх освітніх ліній у кожній темі, що реалізується як цілісна змістова та діяльнісна одиниця освітнього процесу. Основними формами організованої освітньої діяльності учнів 5 - 6 класів є щоденні інтегровані заняття, підгрупові предметні заняття, індивідуально-групові заняття різної пізнавальної та продуктивної спрямованості. Цілісне бачення та структура тематичних циклів, за якими будується освітній процес, відображаються у плануванні за принципом методичного конструктора.

Зберігаючи наступність із початковою школою забезпечуємо подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формуємо здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховуємо ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я. Зміст програми дає можливість формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися українською та англійською мовами, що передбачає активне використання української мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- 6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- 8) навчання упродовж життя, що передбачає опанування вміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- 9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
- 10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
- 11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість:

Навчальний план закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою
 (За Типовими навчальними планами загальноосвітніх
 навчальних закладів II ступеня, затвердженими наказом МОН України від 19.02.2021 № 235)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		5	6
Мовно-літературна	Українська мова	4	4
	Українська література	2	2
	Іноземна мова	3	3
	Зарубіжна література	2	2
Математична	Математика	5	5
Природнича	Пізнаємо природу	2	2
	Географія	-	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Основи здоров'я	1	1
	Етика	0,5	0,5
Громадянська та історична	Історія України	1	-
	Історія України. Всесвітня історія	-	2
Технологічна	Технології	2	2
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5
Фізична культура	Фізична культура**	3	3
РАЗОМ		26+3	29+3
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		28	31

Оцінювання навчальних досягнень учнів

Навчальні досягнення здобувачів у 5 - 6 класах здійснюються у бальному оцінюванні, яке передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою. Оцінювання є зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів педагоги керуються такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
 - комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
 - планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень враховуються дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення здобувачем освіти принципів доброчесності під час певного виду навчальної

діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти:

- Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.
- Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.
- Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально. Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.
- Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.
- Корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

У формувальному оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання, рекомендовано використовувати такі інструменти:

Абетка формувального оцінювання

№	Назва	Опис інструмента
1	Аналіз портфоліо	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо - це підбрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких - розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
2	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо

3	Візьми і передай	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі
4	Внутрішнє/зовнішнє коло	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється
5	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонованому твердженні
6	Збір ідей	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей/тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями.
7	Перевірка неправильного розуміння	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно»
8	Підсумок одним реченням	Учні просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми
9	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему
10	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію і можу пояснити» (підняти обидві руки). «Ще не зовсім розумію» (підняти праву руку). «Не впевнений щодо» (підняти ліву руку)
11	Сортування слів	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями
12	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь

Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, за рішенням педагогічної ради (Протокол № 01 від 30.08.2021, затверджено наказом від 01.09.2023 № 89-ОД) у I умовній чверті I семестру 5-го класу підсумкове та, у разі застосування, проміжне оцінювання результатів навчання учнів здійснювати за рівневою шкалою, а його результати позначати словами або відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С),

«достатній» (Д), «високий (В)», та супроводжувати вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня/учениці (а не на помилки або невдачі). Під час виставлення тематичного балу результати перевірки робочих зошитів не враховується. При переході від підсумкового оцінювання за рівневою шкалою в II умовній чверті у I семестрі до оцінювання за бальною шкалою при виставленні семестрової оцінки орієнтуватись на оцінку за II умовну чверть, а можливу різницю між рівнями результатів навчання у I та II умовних чвертях враховувати шляхом виставлення семестрової оцінки, що відповідає вищому показнику.

Результати річного оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі/учениці в кінці навчального року, за системою (шкалою), визначеною законодавством.

Оцінювання навчальних досягнень учнів 6 класу здійснюється згідно Закону України «Про повну загальну середню освіту». Кожен учень має право на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та добросовісне оцінювання результатів його навчання незалежно від виду та форми здобуття ним освіти. Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, що проводяться закладом, є формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне. Семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюють за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 12.

Результати навчальних досягнень учня/учениці 5-6 класу відображається у Свідоцтві досягнень з переліку предметів та інтегрованих курсів, визначених освітньою програмою закладу освіти. Графа «Характеристика навчальної діяльності» сформована відповідно до переліку наскрізних умінь, визначених Державним стандартом базової середньої освіти. Зазначена графа заповнюється класним керівником за результатами спостережень, проведених спільно з вчителями-предметниками, які працюють з класом. Спостереження проводяться упродовж року за планом, визначеним закладом освіти. Позначаються особливо виражені наскрізні вміння учня/учениці, зокрема, вияв інтересу до навчання, розуміння прочитаного, вміння висловлювати власну думку, критично та системно мислити, логічно обґрунтовувати власну позицію, діяти творчо, вияв ініціативи у процесі навчання, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими з метою заохочення подальшого розвитку відповідних умінь. Заповнення графи здійснюється шляхом виставлення відповідної позначки навпроти сформованого вміння. Заповнення графи «Характеристика результатів навчання» здійснюється відповідно до переліку навчальних предметів, визначених затвердженою освітньою програмою закладу. Заповнюється з урахуванням фіксованих у класних журналах результатів досягнень учнів упродовж навчального року. У Свідоцтві перед виставленням підсумкової оцінки у відповідних графах результатів навчання зазначаються перші літери («В», «Д», «С», «П»), що відповідає назві рівня досягнень орієнтовних критеріїв оцінювання результатів навчання з предметів (Високий, Достатній, Середній, Початковий) або за допомогою виставлення відповідних балів. Система оцінювання результатів навчання в освітніх галузях «Мистецтво», «Соціальна та здоров'язбережувальна», «Фізична культура» здійснюється на позитивному ставленні до кожного учня, і враховується не рівень недоліків та прорахунків, а рівень особистих досягнень. Формувальне (поточне формувальне) оцінювання здійснюється у формі самооцінювання, взаємооцінювання учнів, оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника

спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо). Основною ланкою в системі контролю у є поточний контроль, що проводиться систематично з метою встановлення рівнів опанування навчального матеріалу та здійснення корегування щодо застосовуваних технологій навчання. Основна функція поточного контролю – навчальна. Запитання, завдання, тести, тощо спрямовані на закріплення вивченого матеріалу й повторення пройденого, тому індивідуальні форми доцільно поєднувати із фронтальною роботою класу. Тематичне оцінювання здійснюється на основі поточного оцінювання із урахуванням проведених діагностичних (контрольних) робіт, або без проведення подібних робіт залежно від специфіки навчального предмета. Під час виставлення тематичного бала результати перевірки робочих зошитів, як правило, не враховуються. Семестрове оцінювання здійснюється за результатами контролю груп загальних результатів відображених у Свідостві досягнень. Семестровий контроль проводиться з метою перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в обсязі навчальних тем, розділів і підтвердження результатів поточних оцінок, отриманих учнями раніше. Завдання для проведення семестрового контролю складаються на основі програми, охоплюють найбільш актуальні розділи й теми вивченого матеріалу, розробляються вчителем з урахуванням рівня навченості учнів, що дає змогу реалізувати диференційований підхід до навчання. Семестровий контроль є комплексним, проводиться у формі тестування тощо. Оцінка за семестр ставиться за результатами тематичного оцінювання та контролю груп загальних результатів. Залежно від специфіки навчального предмета та кількості годин, передбачених навчальним планом на його вивчення (одногодинні курси) контроль групи результатів може проводитись упродовж навчального року. Вчитель може змістити акценти на результати опанування більш важливих тем, попередивши про це учнів на початку семестру. Річне оцінювання здійснюється на підставі загальної оцінки результатів навчання за I та II семестри. Окремі види контрольних робіт, як правило, не проводяться. Оцінювання зорієнтовано на очікувані групи результатів навчання, передбачені навчальною програмою з відповідного предмета або курсу. Якщо рівень результатів навчання учня (учениці) визначити неможливо з якихось причин, у класному журналі та свідостві досягнень, таблиці навчальних досягнень роблять запис «не атестований(а) (н/а)». Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання. Добір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють індивідуально з обов'язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я. При оцінюванні рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучають ті складові (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня з огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я.

2.2.2. Освітня програма базової середньої освіти (7-9 класи).

Освітня програма загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання наказу МОН України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня» .

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслює навчальний план закладу, який дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів.

№ з/п	Ключові компетентності	Очікувані результати
1	Спілкування державною мовою	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних і незвичайних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід,</p>

		<p>набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>

6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p>

		Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через: організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання; окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти.

Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою; предмети за вибором; роботу в проектах; позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формування критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального громадянина, що розуміє принципи та механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія засвоюється переважно через колективну діяльність, яка поєднує окремі предмети між собою та розвиває у здобувачів освіти готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати у здобувачів освіти якомога більше позитивних емоцій, а її зміст - бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, наполегливості та чесності. Приклад вчителя є важливим у формуванні толерантного ставлення один до одного, незалежного від рівня навчальних досягнень та особливостей психофізичного розвитку.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення здобувача освіти як свідомого громадянина, здатного вести здоровий спосіб життя та формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку та охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів транспортних засобів).</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння здобувачами освіти практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування запозичення, страхування кредитування тощо).</p> <p>Реалізується через розв'язування практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних,

операційно діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- ✓ Мови і літератури
- ✓ Суспільствознавство
- ✓ Мистецтво
- ✓ Математика
- ✓ Природознавство
- ✓ Технології
- ✓ Здоров'я і фізична культура

Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Освітня галузь мови і літератури у навчальних планах реалізується через окремі предмети "Українська мова", "Українська література", "Іноземна мова (англійська)", «Зарубіжна література».

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво» в 5-7 класах та «Мистецтво» у 8-9 класах.

Освітня програма базової середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом та реалізується через навчальний план:

Навчальний план закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою
(За Типовими навчальними планами загальноосвітніх
навчальних закладів II ступеня, затвердженими наказом МОН України від 20.04.2018 405)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2
	Іноземна мова	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	-	-
	Мистецтво	-	1	1
Математика	Математика	-	-	-
	Алгебра	2	2	2
	Геометрія	2	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-	-
	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	1,5
	Фізика	2	2	3
	Хімія	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3
РАЗОМ		28+3	28,5+3	30+3
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		32	33	33

Кваліфікаційний рівень педагогів, які викладають в школі II ступеня:

Всього	кваліфікаційн а категорія «спеціаліст вищої категорії»	кваліфікаційн а категорія «спеціаліст першої категорії»	кваліфікаційн а категорія «спеціаліст другої категорії»	кваліфікаційн а категорія «спеціаліст»	педагогічне звання «старший учитель»/ «учитель-методист»
14	8	3	2	1	7

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- ✓ урок формування компетентностей;

- ✓ урок розвитку компетентностей;
- ✓ урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- ✓ урок корекції основних компетентностей;
- ✓ комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки- «суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

Форми організації освітнього процесу уточнюються та розширюються у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

2.3. Освітня програма 10-11 класів (профільна середня освіта)

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані. Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- ✓ Мови і літератури
- ✓ Суспільствознавство
- ✓ Мистецтво
- ✓ Математика
- ✓ Природознавство
- ✓ Технології
- ✓ Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

За модульним принципом реалізується зміст базового предмета «Фізика і астрономія». У такому разі розподіл годин між модулем фізики і модулем астрономії здійснюється відповідно до навчальних програм.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»)

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;

Рішення про розподіл годин для формування відповідного профілю навчання прийнято з урахуванням освітніх потреб учнів, кадрового забезпечення, матеріально-технічної бази. З метою якісної підготовки здобувачів освіти старшої школи використано по 1 годині з варіантної складової робочого навчального плану на розширене вивчення математики в 10 та 11 класах.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти окреслені у Державному стандарті і роблять внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної

активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо-предметних зв'язків, а саме:

- ✓ змістово -інформаційних,
- ✓ операційно-діяльнісних
- ✓ організаційно-методичних.

Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду.

Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Нормативно-правове забезпечення:

- Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року № 408;

Навчальний план

для 10 – 11 класів закладів загальної середньої освіти (За Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів III ступеню, затвердженими наказом МОН України від 20.04.2018 № 408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 № 1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 № 464).

№ з/п	Навчальні предмети	10	11
Базові предмети			
1.	Українська мова	2	2
2.	Українська література	2	2
3.	Зарубіжна література	1	1
4.	Іноземна мова	2	2
5.	Історія України	1,5	1,5
6.	Всесвітня історія	1	1
7.	Громадянська освіта	2	-
8.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
9.	Біологія і екологія	2	2
10.	Географія	1,5	1
11.	Фізика	3	3
12.	Астрономія	-	1
13.	Хімія	1,5	2
14.	Фізична культура	3	3
15.	Захист України	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети			
16.	Технології	1	1
17.	Інформатика	1	1
18.	Мистецтво	1	1

	Р а з о м:	27+3	26+3
	Варіативна частина	1	1
1	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія) (збільшення годин на вивчення)	1	1
	В с ь о г о:	31	30
	Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	33	33

Кваліфікаційний рівень педагогів, які викладають в школі III ступеня:

Всього	кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії»	кваліфікаційна категорія «спеціаліст першої категорії»	кваліфікаційна категорія «спеціаліст другої категорії»	кваліфікаційна категорія «спеціаліст»	педагогічне звання «старший учитель»/ «учитель- методист»
9	6	2	1	-	5

3. Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування **ключових компетентностей** учнів старших класів:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- 6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного

природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування вміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, вміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Результати навчання в 10 – 11 класах повинні робити внесок у формування таких ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого

		<p>предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>

4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>

8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів і спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а

й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцiї ключових i загальнопредметних компетентностей, окремих предметiв та предметних циклiв; їх необхідно враховувати при формуваннi шкiльного середовища. Наскрізнi лiнii є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків. Наскрізнi лiнii ключових компетентностей:

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад</p>

	вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

4. Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- ✓ формування компетентностей;
- ✓ розвитку компетентностей;
- ✓ перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- ✓ корекції основних компетентностей;
- ✓ комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з

метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

За необхідності у закладі здійснюється організація дистанційного навчання відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття освіти (затверджено наказом № 178-ОД від 03.09.2021 року) та Загального алгоритму дій Ковтунівського навчально-виховного комплексу: загальноосвітня школа I – III ступенів – заклад дошкільної освіти Шосткинської міської ради Сумської області щодо організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в умовах дії воєнного стану (затверджено наказом № 76-ОД від 31.08.2022 року)

З метою забезпечення єдиних підходів до створення електронного освітнього середовища освітній процес під час дистанційного/змішаного навчання організовується через сервіси Classroom, MEET, VIBER.

Організація освітнього процесу під час дистанційного/змішаного навчання може передбачати навчальні (у тому числі практичні, лабораторні) заняття, вебіари, онлайн форуми та конференції, самостійну роботу, дослідницьку, пошукову, проєктну діяльність, навчальні ігри, консультації та інші форми організації освітнього процесу.

Організація освітнього процесу має забезпечувати регулярну та змістовну взаємодію суб'єктів дистанційного навчання, з використанням форм індивідуальної та колективної навчально-пізнавальної діяльності учнів, а також здійснення ними самоконтролю під час навчання. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних та корекційно-розвиткових занять,

що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації в синхронному або асинхронному режимі.

Педагогічні працівники самостійно визначають режим (синхронний або асинхронний) проведення навчальних занять. При цьому не менше 30 відсотків навчального часу, передбаченого освітньою програмою закладу освіти, забезпечується в синхронному режимі.

Для здобувачів освіти, які не можуть взяти участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин (стан здоров'я, відсутність доступу (обмежений доступ) до мережі Інтернет або технічних засобів навчання, зокрема дітей із сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, багатодітних, малозабезпечених сімей тощо), заклад освіти забезпечує використання інших засобів комунікації, доступних для учнів за особистою заявою батьків/офіційних представників (телефонний, поштовий зв'язок тощо).

Заклад освіти забезпечує регулярне відстеження результатів навчання учнів, а також надання їм підтримки в освітньому процесі (за потреби).

Оцінювання результатів навчання учнів проводяться за видами оцінювання, визначеними спеціальними законами, і відповідно до критеріїв, визначених Міністерством освіти і науки України. Оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій.

Перевірка робіт учнів відбувається в термін, вказаний учителем. Якщо робота на перевірку надана невчасно, її перевірка здійснюється тільки за згодою вчителя. Вчитель має право за певними видами робіт здійснювати вибірково перевірку надісланих учнями виконаних завдань.

Облік навчальних занять і результатів навчання учнів під час дистанційного навчання здійснюється відповідно до законодавства. Організація освітнього процесу під час дистанційного навчання здійснюється з дотриманням вимог законодавства про освіту, захист персональних даних, а також санітарних правил і норм (щодо формування розкладу навчальних занять, рухової активності (фізкультхвилинок), вправ для очей, тривалості виконання завдань для самопідготовки у позанавчальний час). Дистанційне навчання організовується для учнів, які не мають медичних протипоказань до занять з комп'ютерною технікою.

Облік навчальних занять і результатів навчання під час дистанційного освітнього процесу здійснюється відповідно до законодавства (у класному журналі, свідоцтвах досягнень).

5. Система оцінювання навчальних досягнень учнів

Важливим компонентом освітнього процесу в початкових класах є оцінювальна діяльність, що здійснюється на засадах компетентнісного, діяльнісного, суб'єкт-суб'єктного підходів та передбачає партнерську взаємодію вчителя, учнів та їхніх батьків. Основними функціями оцінювання є мотиваційна, діагностична, коригувальна, прогностична, розвивальна, навчальна, виховна та управлінська.

Навчальні досягнення учнів других класів підлягають формувальному і підсумковому (тематичному та завершальному) оцінюванню. Оцінювання результатів навчання учнів у других класах здійснюється вербально.

Формувальне оцінювання, метою якого є відстеження особистісного розвитку учнів, процесу опанування ними навчального досвіду як основи компетентності, забезпечення індивідуальної траєкторії розвитку особистості, є невід'ємним складником освітнього процесу та здійснюється постійно.

Формувальне оцінювання передбачає організацію учителем діяльності учнів щодо усвідомлення ними цілей та очікуваних результатів навчання, способів їх досягнення та визначення подальших навчальних дій щодо покращення досягнень за результатами зворотного зв'язку.

Застосування формувального оцінювання уможливує розв'язання таких освітніх завдань:

- підтримання бажання вчитися та прагнути максимально можливих результатів;
- сприяння оптимальному темпу здобуття освіти учнів;
- формування в учнів упевненості у собі, усвідомлення своїх сильних сторін;
- формування в учнів рефлексивного ставлення до власних помилок і розуміння їх як невід'ємних етапів на шляху досягнення успіху;
- забезпечення постійного зворотного зв'язку щодо сприйняття та розуміння учнями навчального матеріалу;
- здійснення діагностування особистісного розвитку та навчальних досягнень учнів на кожному з етапів навчання.

Об'єктами формувального оцінювання є процес навчання учнів, а також результат навчальної діяльності на певному етапі навчання.

Провідна роль у формувальному оцінюванні належить критеріям, за якими воно здійснюється. Критерії оцінювання визначаються вчителем (із поступовим залученням до цього процесу учнів) відповідно до кожного виду роботи та виду діяльності учнів.

Орієнтирами для визначення критеріїв формувального оцінювання є вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей учнів початкової школи, визначені Державним стандартом початкової освіти до певного циклу навчання (1-2 класи та 3-4 класи), і очікувані результати, зазначені в освітній програмі закладу загальної середньої освіти.

Під час здійснення формувального оцінювання важливо не протиставляти дітей один одному. Стимулом розвитку має бути співвідношення роботи (відповіді, дії тощо) з тим, як дитина працювала раніше. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учнів, враховувати, що оцінюється не учень, а його робота. Про складнощі у навчанні необхідно говорити з учнем індивідуально, аби не створювати ситуацію колективної зневаги до дитини та передумови булінгу.

Індивідуальні особливості дитини можуть впливати на її темп здобуття освіти, внаслідок чого вона може досягати визначених для певного етапу навчання очікуваних результатів раніше або

пізніше, тому календарно-тематичне планування освітнього процесу має бути гнучким і динамічним, зорієнтованим на сприяння поступу учнів за індивідуальною траєкторією навчання та розвитку.

Формувальне оцінювання здійснюється шляхом:

- педагогічного спостереження учителя за навчальною та іншими видами діяльності учнів;
- аналізу учнівських портфоліо, попередніх навчальних досягнень учнів, результатів їхніх діагностичних робіт;
- самооцінювання та взаємооцінювання результатів діяльності учнів;
- оцінювання особистісного розвитку та соціалізації учнів їхніми батьками;
- застосування прийомів отримання зворотного зв'язку щодо сприйняття та розуміння учнями навчального матеріалу («Світлофор», «Мікрофон», «Вихідний квиток» тощо).

У початкових класах вчителі дотримуються алгоритму діяльності під час організації формульовального оцінювання та використовувати інструментарій формульовального оцінювання, що було запропоновано у:

- Методичних рекомендаціях щодо орієнтовних вимог до оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 20.08.2018 № 924;
- Методичних рекомендаціях щодо оцінювання навчальних досягнень учнів другого класу, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 27.08.2019 № 1154;
- Методичних рекомендаціях щодо оцінювання навчальних досягнень учнів третіх та четвертих класів НУШ, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 16.09.2020 № 1146;
- Листі МОН України від 30.03.2021 щодо оцінювання навчання учнів 3-4 класів НУШ.
- наказу Міністерства освіти і науки України 01 квітня 2022 р. № 289. Рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти

Підсумкове тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів здійснюється протягом навчального року за результатами опанування ними теми, кількох тем, розділу програми тощо. Підсумкове завершальне оцінювання здійснюється в кінці навчального року з метою визначення освітніх завдань для реалізації індивідуального підходу до дитини в процесі подальшого навчання.

Підсумкове завершальне оцінювання навчальних досягнень учнів передбачає узагальнення інформації про їхній навчальний поступ протягом навчального року, при цьому не передбачає проведення окремих діагностичних робіт. Результати підсумкового завершального оцінювання учитель визначає на основі власних педагогічних спостережень, результатів тематичного оцінювання, аналізу учнівських портфоліо та фіксує у Класному журналі і свідоцтвах досягнень.

Свідоцтво досягнень заповнюється вчителем двічі на рік. У жовтні заповнюється лише його перша частина, у травні - перша і друга частини.

У свідоцтві досягнень учитель фіксує розгорнуту інформацію про навчальний поступ учня/учениці у школі протягом навчального року з усіх предметів вивчення за показниками, які відповідають визначеним типовою освітньою програмою очікуваним результатам навчання, та надає рекомендації щодо подальшого навчання. Документ підписують учитель і батьки. Оригінал свідоцтва досягнень надається батькам, а його завірена копія зберігається в особовій справі учня в школі.

Інформація про формульовальне та підсумкове оцінювання результатів навчання учня є

конфіденційною. Вона обговорюється лише під час індивідуальних зустрічей учителя з учнем/ученицею та його/її батьками або консультацій з фахівцями, які беруть участь у розробленні індивідуальної траєкторії розвитку учня.

Оцінювання навчальних досягнень учнів 7-9 класів відбувається за 12-бальною системою відповідно до Критерій оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 05.05.2008 року № 371, та Критерій оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.04.2011 року №

329. Критерії, що розробляються вчителями спільно з учнями для оцінювання різних видів завдань, для різних занять або навчальних тем розміщуються в навчальних кабінетах або ж оголошуються перед початком виконанням робіт.

6. Якість проведення навчальних занять

Урок - це логічно закінчений, цілісний, обмежений визначеними тимчасовими рамками етап освітнього процесу.

У ньому представлені всі основні елементи освітнього процесу: цілі та задачі, зміст, форми, технологія, методи, засоби, контроль та оцінювання, тобто вся організаційна структура. Якість уроку залежить від правильного визначення кожного з цих компонентів та їх раціонального поєднання.

Вибудовуючи урок, наші педагоги визначають не тільки те, яка навчальна інформація чи способи дії повинні бути засвоєні, а й на якому рівні вони мають бути засвоєні на конкретному уроці. Але оскільки урок - це ланка цілісного навчального, розвивального та виховного процесу, відтак, не на кожному уроці основний його зміст може бути засвоєний на всіх трьох рівнях:

- сприйняття, осмислення й запам'ятовування;
- застосування знань і навичок за зразком;
- застосування знань і навичок у новій ситуації.

Сучасний зміст освіти та закономірності процесу навчання в цілому та засвоєння, зокрема, визначають ряд неодмінних вимог до уроку, які необхідно враховувати.

1. Урок передбачає не тільки виклад матеріалу, змісту, а й завдання, що припускають застосування засвоєння навчальної інформації на практиці.

2. Частина цих знань отримується учнями у процесі самостійного пошуку шляхом рішення пошукових задач наскільки пошук таких знань доступний для учнів відповідного віку, настільки важливі способи діяльності, які учень опановує у процесі пошуку.

3. Виклад навчального матеріалу на уроці є варіативним за своєю структурою. В одних випадках викладається готова інформація у формі пояснення та за допомогою ілюстрацій. В інших випадках матеріал вивчається шляхом постановки вчителем проблеми та розкриття шляхів її доказового рішення.

Виклад навчальної інформації може бути у формі розповіді, лекцій, читання підручника, перегляду діафільмів тощо. Характер викладу визначається внутрішньою структурою, способом побудови цілісного уроку - від пояснювально-ілюстративного до проблемного.

Одна з основних вимог до уроку – його науковість, неодмінною умовою науковості змісту уроку є ознайомлення учнів із доступними для них методами науки.

Істотною стороною уроку є індивідуалізація навчання. Це, по-перше, використання навчального матеріалу різного ступеня складності, що враховує інтереси та можливості різних категорій учнів, оскільки складний матеріал може виявитись не під силу деяким учням для активного засвоєння, але повинен бути зрозумілий усім. Це, по-друге, доручення учням завдань для самостійної роботи різного ступеня складності, але в такій системі, щоби слабкі та середні учні могли поступово переходити від менш важких завдань до більш складних. Це, по-третє, повернення учнів зі слабкою навченістю до більш складних завдань попередніх тем після вивчення наступних, коли завдання можуть бути вирішені на новому рівні підготовки.

4. Жоден урок не вирішує всіх задач навчання, розвитку та виховання учнів. Він є частиною теми, курсу, навчального предмета та взагалі процесу навчання, освіти. Важливо завжди усвідомлювати, яке місце він займає в системі навчального предмета, які його дидактичні, виховні та розвивальні цілі. Урок - логічна одиниця теми, розділу, курсу, педагогічний здобуток, і тому він повинен відрізнятися цілісністю, внутрішнім взаємозв'язком частин, єдиною логікою розгортання діяльності вчителя й учнів.

Дотримуючись основних вимог до уроку, учитель вносить як у здійснення цих вимог, так і у сполучення компонентів уроку своє педагогічне мистецтво, свій методичний почерк, що залежить як від характеру класу, так і від власних індивідуальних рис.

5. На уроці здійснюється розвиток навчальних компетентностей учнів за допомогою відтворення академічних знань учнями, вправ у вміннях і навичках, шляхом виконання завдань на застосування академічних компетентностей у нестандартній ситуації.

6. Освітній процес тупиковий без кількаразового повторення змісту академічних знань і навчальних умінь. Форма повторення може бути різною, у залежності від цілей уроку та його змісту.

7. На уроках проводиться систематичне та планомірне оцінювання рівня навчальних досягнень учнів. Головний критерій якості уроку - не застосування тих чи інших видів роботи учнів чи використаних учителем методик, а навченість учнів, досягнення цілей уроку. Культура вчителя, його інтелектуальний і моральний рівень є однією з головних умов ефективності уроку.

7. Моніторинг досягнення здобувачами результатів навчання (компетентностей)

Форми і методи моніторингу досягнення учнями результатів навчання	Очікувані результати
Моніторингові роботи з предметів інваріантної складової	Рівень знань учнів з предметів інваріантної складової
Результати семестрового та річного оцінювання	Успішність учнів за результатами семестрового та річного оцінювання
Результативність участі учнів у предметних олімпіадах, різнорівневих конкурсах та інших тематичних заходах	Рівень обдарованості школярів
Класно-узагальнюючий контроль	Стан вивчення предметів інваріантної складової
Аналіз стану навченості та вихованості учнів певного класу	Підвищення рівня навчальних досягнень учнів та кваліфікаційна допомога вчителю

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- ✓ оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- ✓ контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- ✓ моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- ✓ створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

8. Індивідуальне навчання (Педагогічний патронаж)

На виконання Закону України «Про освіту», наказу Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), з метою реалізації державної політики щодо забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами на здобуття якісної освіти, організації здобуття загальної середньої освіти за індивідуальною формою у закладі освіти організовано навчання учнів за індивідуальною формою навчання (педагогічний патронаж).

Зарахування здобувачів освіти (вихованців) до закладу на навчання за індивідуальною формою навчання (педагогічний патронаж) здійснюється на підставі таких документів:

- ✓ заяви батьків або осіб, які їх замінюють;
- ✓ висновку ІРЦ про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини;
- ✓ довідок ЛКК;

Робочі навчальні плани на 2023/2024 навчальний рік для дітей, які потребують індивідуальної форми навчання (педагогічний патронаж), що визначають послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освіти компонентів освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії складаються відповідно до Закону України «Про освіту», Типової освітньої програми для 5 -10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з тяжкими порушеннями мовлення, затвердженими наказом МОН України від 29.08.2022 року № 769, Типової освітньої програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженими наказом МОН України від 12.06.2018 року № 627.

Типовий навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з тяжкими порушеннями з українською мовою навчання та закладів загальної середньої освіти зі спеціальними класами для дітей з тяжкими порушеннями мовлення з українською мовою навчання

(За Типовою освітньою програмою для 5 -10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з тяжкими порушеннями мовлення, затвердженими наказом МОН України від 29.08.2022 року № 769)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		5 (Б. Линок)
Мовно-літературна	Українська мова	2
	Українська література	2
	Іноземна мова	0,25

	Зарубіжна література	0,5
Математична	Математика	2
Природнича	Пізнаємо природу	1
Соціальна і здоров'язбережувальна	Основи здоров'я	1
	Етика	0,25
Громадянська та історична	Історія України	0,5
Технологічна	Технології	2
Мистецька	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Інформатична	Інформатика	0,5
Фізична культура	Фізична культура**	0
РАЗОМ		14
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		14

Навчальний план закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою для дітей з інтелектуальними порушеннями
(За Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженими наказом МОН України від 12.06.2018 року № 627)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
		9
		Анісімова С.
Мови і літератури	Українська мова	2
	Українська література	2
Суспільствознавство	Історія України	1
Математика	Математика	3
Природознавство	Природознавство	1
	Географія	1
Технології	Трудове навчання	2,5
	Інформатика	0,5
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	0,5
	Фізична культура	0
Разом		13,5
Корекційно-розвиткові заняття	Соціально-побутове орієнтування	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять)		14

Навчання дітей з інтелектуальними порушеннями здійснюється за індивідуальною формою навчання. Здійснюється адаптація змісту освіти до пізнавальних можливостей учнів, що виявляється у зменшенні обсягу матеріалу, його спрощенні за характером та структурою.

Навчальний план складається з інваріантної та варіативної частин. Корекційно-

розвитковий складник забезпечується при викладанні курсу «Соціально-побутове орієнтування» та кожного навчального предмету через чітке визначення освітніх та корекційних завдань кожного уроку, оптимального визначення змістового компоненту та широкого використання методів, прийомів та способів роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Інваріантна складова робочих навчальних планів, сформована на державному рівні, забезпечує реалізацію змісту освіти на рівні Державного стандарту. Гранично допустиме навантаження на учнів, визначене Державними санітарними нормами згідно з Положенням про Міністерство освіти і науки України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630, змінами до Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року №8 (наказ від 10 липня 2019 року № 955 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року №8»), листа Міністерства освіти і науки України 4/1206-21 від 17.12.2021, становить 14 годин на тиждень на кожного здобувача освіти 5 – 9 класів

Освітній процес здійснюється за навчальними програмами та підручниками, затвердженими Міністерством освіти і науки України:

5 клас:

Курси освітньої галузі	Модельна модифікована програма
мовно - літературна	<p>Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Голуб Н.Б., Горошкіна О.М.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)</p> <p>Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Яценко Т.О., Качак Т.Б., Кизилова В.В., Пахаренко В.І., Дячок С.О., Овдійчук Л.М., Слижук О.А., Макаренко В.М., Тригуб І.А.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)</p> <p>Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко- Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В. Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07. 2021 № 795)</p>
мистецька	<p>Модельна програма. Мистецтво 5-6 клас (інтегрований курс) для закладів середньої освіти. Автори Масол Л. М., Просіна О. В. «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)</p>
соціальна і здоров'язбережувальна	<p>Модельна навчальна програма «Етика. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ашортія Є.Д., Бакка Т.В., Желіба О.В., Козіна Л.Є., Мелещенко Т.В., Щупак І.Я.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)</p> <p>Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори: Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьева І.В., Хомич О.Л.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)</p>

природнича	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 клас (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Коршевніюк Т.В.) «Рекомендовано міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795)
громадянська та історична	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)
інформатична	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 No 795)
технологічна	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)
фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Педан О.С., Коломоєць Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ Міністерства освіти і науки України від 17.08.2022 року № 752
математична	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О.С.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)
мовно – літературна (іноземна мова)	Модельна навчальна програма «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795)

9 клас:

1. Програми з корекційно-розвиткової роботи. Для 5-9(10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з розумовою відсталістю. «Соціально-побутове орієнтування 5-10 класи» (Інститут спеціальної педагогіки НАПН України. Автори: Остапенко Лариса Іванівна, вчитель-дефектолог вищої кваліфікаційної категорії, «старший вчитель», директор спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату №17 м. Києва, Тарновська Людмила Іванівна, вчитель-дефектолог вищої кваліфікаційної категорії, «старший вчитель» спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату №17 м. Києва, Київ – 2016)
2. Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушенням інтелектуального розвитку «Основи здоров'я 8-10 класи» (Інститут спеціальної педагогіки НАПН України. Укладач: Гладченко І.В. кандидат педагогічних наук, ст. наук. співробітник лабораторії олігофренопедагогіки. Київ – 2016)
3. Навчальні програми з української літератури для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова. Навчальні програми з української

- літератури для 7-10 класів підготувала Кравець Н.П.- кандидат педнаук, доцент кафедри психокорекційної психології Національного педуніверситету ім. Драгоманова, Київ -2019)
4. Навчальні програми з української мови для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова. Навчальні програми з української літератури для 7-10 класів підготувала Кравець Н.П.- кандидат педнаук, доцент кафедри психокорекційної психології Національного педуніверситету ім. Драгоманова, Київ -2019)
 5. Навчальні програми для 6-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів. Географія 5-9 кл. Інститут спеціальної педагогіки НАПН України. Укладачі: Одинченко Л.К.-кандидат педнаук, доцент Донбаського державного педуніверситету. Скиба Т.Ю.- викладач кафедри інклюзивної освіти Сумського державного педуніверситету, Київ -2015)
 6. Трудове навчання «Декоративно-ужиткове мистецтво». Навчальна програма з варіативними модулями для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів (Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова. Програма розроблена вчителем трудового навчання спеціалізованої школи-інтернату м. Києва Гаврюш В.О., Київ-2014)
 7. Природознавство програма для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей. (Інститут іноваційних технологій і змісту освіти. Укладач Блеч Г.О.- кандидат педнаук, старший науковий співробітник Інституту спеціальної педагогіки, Київ-2009)
 8. Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей (6-7 класи). «Історія України» (Інститут спеціальної педагогіки НАПН України . Укладач: Косенко Ю. М., канд. пед. наук, старший викладач кафедри корекційної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету ім. А.С. Макаренка. Київ – 2015)
 9. Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. «Математика. 8-10 класи» (Інститут спеціальної педагогіки НАПН України. Укладачі: Королько Н.І., доцент кафедри логопедії Факультету корекційної педагогіки та психології ім. М.П. Драгоманова; Троїцька В.В., вчитель спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату № 26 м. Києва. Київ -2016)

Педагоги закладу самостійно розподіляють програмний матеріал відповідно до годин, передбачених навчальним планом. Завданням педагогів є врахування індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності учнів та створення відповідних умов для засвоєння програмного матеріалу, пропонованого для здобувачів освіти закладу освіти. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який затверджується директором закладу та погоджується його заступником.

У 2023/2024 навчальному році в умовах дії правового режиму воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ (із змінами) освітній процес у закладах загальної середньої освіти, в яких навчаються діти з особливими освітніми потребами, в т. ч. спеціальних, організовується відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» інших актів законодавства з урахуванням безпекової ситуації.

